

مشاهد

و

مشاعر حج

مشاهد و مشاعر حج

مؤلفان / عبدالرحمن انصاری، مصطفی آخوندی، عزیز حجتی

ناشر / زمینه سازان ظهور امام عصر (عج)

تایپ و صفحه آرا / طالب بخشایش

تیراژ / ۲۰۰۰ جلد - پالتویی، ۲۷۶ ص

نوبت چاپ / اول - تابستان ۸۴

چاپخانه / محمد

شابک: ۹۶۴ - ۹۴۱۹۸ - ۹ - ۶

ISBN 964 - 94198 - 9 - 6

قیمت ۹۰۰ تومان

مرکز پخش:

قم / پاساژ قدس / پلاک ۱۴۷ / تلفن ۷۷۴۴۸۹۴ - همراه ۰۹۱۲۳۵۱۳۹۴۸

فهرست مطالب

مقدمه	۱۷
-------------	----

بخش اول: مدینه منوره

فصل اول - شهر مدینه	۲۱
۱- موقعیت جغرافیایی مدینه	۲۱
۲- پیشینه تاریخی	۲۱
۳- هجرت پیامبر ﷺ به مدینه	۲۲
۴- حرکت از قبا به سوی مدینه	۲۳
۵- مبدأ تاریخ	۲۴
۶- فضیلت مدینه	۲۴
۷- روزه گرفتن در مدینه	۲۵

فصل دوم - مسجد النبی ﷺ

۱- بناء مسجد پیامبر ﷺ	۲۷
۲- قبله مسجد	۲۸
۳- توسعه مسجد در زمان پیامبر ﷺ	۲۸

- ۲- حجره‌های رسول خدا ﷺ ۲۸
 - ۵- خانه حضرت زهرا علیها السلام ۲۹
 - ۶- توسعه مسجد در زمان عمر ۲۹
 - ۷- توسعه در زمان عثمان ۳۰
 - ۸- توسعه در زمان عمر بن عبدالعزیز ۳۰
 - ۹- توسعه در زمان مهدی عباسی ۳۱
 - ۱۰- توسعه در زمان عثمانی‌ها ۳۲
 - ۱۱- تعداد ستون‌ها و توسعه در زمان آل سعود ۳۳
- فصل سوم- قسمت‌های مختلف مسجد النبی ﷺ
- ۱- روضه نبوی ۳۵
 - اعمال روضه نبوی ۳۶
 - ۲- مرقه پیامبر ۳۷
 - ۳- قبة الخضراء ۳۸
 - درب‌های حجره ۳۸
 - ۴- توطئه ربودن جسد مطهر پیامبر ﷺ ۳۹
 - ۵- منبر پیامبر ﷺ ۳۹
 - ۶- محراب پیامبر ﷺ ۴۰
 - ۷- محراب تهجد ۴۱
 - ۸- محراب عثمانی ۴۱
 - ۹- محراب سلیمانی ۴۱
 - ۱۰- محل اذان بلال ۴۲
 - ۱۱- مقام جبرئیل ۴۲
 - ۱۲- ستون‌های مسجد النبی ﷺ ۴۳
 - ۱- ستون حَرَش (أَشْطُرَانَةُ الْحَرَشِ) ۴۵

۴۵	۲- ستون توبه
۴۷	۳- ستون وفود
۴۷	۴- ستون سریر (اسطوانة السریر)
۴۸	۵- ستون مهاجرین
۴۸	۶- ستون حنانه
۵۰	۱۳- اصحاب صفه
۵۱	۱۴- درهای مسجد النبی ﷺ
۵۱	۱- باب الرحمه
۵۲	۲- باب جبرئیل
۵۲	۳- باب السلام
۵۲	۴- باب النساء
۵۲	۵- درب های جدید
۵۳	۱۵- مناره های مسجد النبی ﷺ
۵۳	۱۶- فضیلت مسجد النبی ﷺ و نماز در آن
۵۵	فصل چهارم - زیارت پیامبر ﷺ و فاطمه زهرا علیها السلام
۵۵	۱- فضیلت
۵۷	۲- زیارت وداع
۵۷	۳- زیارت قبر عبدالله پدر پیامبر ﷺ
۵۷	۴- زندگی فاطمه زهرا علیها السلام
۵۸	دوران کودکی حضرت زهرا علیها السلام
۶۰	۵- مدفن فاطمه زهرا علیها السلام
۶۱	۶- مقام فاطمه علیها السلام
۶۱	۷- فضیلت زیارت حضرت زهرا علیها السلام
۶۴	زیارت حضرت رسول اکرم ﷺ

۶۵	 زیارت حضرت فاطمه علیها السلام
۶۷	 زیارت حضرت عبدالله بن عبدالمطلب علیه السلام
۶۸	 زیارت ام البنین مادر حضرت ابوالفضل علیه السلام
۶۸	 زیارت ائمه بقیع علیهم السلام
۷۱	 زیارت عباس بن عبدالمطلب
۷۱	 زیارت فاطمه بنت اسد مادر امیرالمؤمنین علیه السلام
۷۲	 زیارت دختران حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم
۷۳	 زیارت همسران رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم
۷۳	 زیارت جناب عقیل و جناب عبدالله فرزند جعفر طیار علیهما السلام
۷۴	 زیارت ابراهیم، فرزند رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم
۷۴	 زیارت شهدای واقعه حرّه و شهدای احد در بقیع
۷۵	 زیارت اسماعیل فرزند امام صادق علیه السلام
۷۵	 زیارت حلیمه سعدیه
۷۶	 زیارت عمه‌های رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم
۷۶	 زیارت اهل قبر
۷۷	 فصل پنجم - بقیع، مشهد امامان معصوم علیهم السلام
۷۷	 ۱- بقیع
۷۸	 ۲- فضیلت بقیع
۷۸	 ۳- حرم اهل بیت علیهم السلام
۷۹	 ۱- امام حسن مجتبی علیه السلام
۸۱	 ۲- امام سجاد علیه السلام
۸۴	 ۳- امام باقر علیه السلام
۸۶	 ۴- امام صادق علیه السلام
۹۱	 ۴- زیارت امامان در بقیع

فصل ششم - مدفونین در بقیع ۹۳

۱- فاطمه بنت اسد ۹۳

۲- عباس عموی پیامبر ﷺ ۹۴

۳- ابراهیم فرزند رسول خدا ﷺ ۹۴

۴- عبدالله بن جعفر ۹۵

۵- عقیل ۹۷

۶- دختران پیامبر ۹۸

۷- همسران پیامبر ﷺ ۹۹

۸- اسماعیل فرزند امام صادق علیه السلام ۹۹

۹- اُمّ البنین ۱۰۰

۱۰- عمه‌های پیامبر ﷺ ۱۰۱

۱۱- حلیمه سعدیه ۱۰۱

۱۲- محمد حنفیه ۱۰۳

۱۳- مالک ۱۰۳

دیدگاه مالک در توسل به رسول خدا ﷺ ۱۰۴

۱۴- نافع ۱۰۵

۱۵- عثمان بن مظعون ۱۰۵

۱۶- شهدای اُحد ۱۰۶

۱۷- سعد بن معاذ ۱۰۶

۱۸- شهدای حرّه ۱۰۷

۱۹- بیت ال‌احزان ۱۰۸

فصل هفتم - اُحد و مشهد حضرت حمزه ۱۱۱

۱- کوه اُحد ۱۱۱

۲- جنگ اُحد ۱۱۱

۳- نکاتی از جنگ اُحد ۱۱۴

۴- حمزه سیدالشهداء ۱۱۷

۵- فضائل حمزه ۱۱۹

۷- فضیلت زیارت حضرت حمزه ۱۲۰

زیارت حضرت حمزه ۱۲۲

زیارت سایر شهدای اُحد ۱۲۴

فصل هشتم - مساجد و مشاهد مشرقه ۱۲۷

۱- مسجد قبلتین ۱۲۸

علت تغییر قبله ۱۲۹

دعای مسجد ذوقبلتین ۱۳۱

۲- مسجد فتح ۱۳۱

اعمال مسجد فتح ۱۳۲

۳- مسجد فاطمه علیها السلام ۱۳۲

۴- مسجد امام علی علیه السلام ۱۳۲

۵- مسجد سلمان فارسی ۱۳۳

۶- مسجد ابوبکر ۱۳۳

۷- مسجد عمر ۱۳۳

۸- مسجد ذُیاب ۱۳۳

۹- جنگ احزاب ۱۳۴

وقایع مهم جنگ احزاب ۱۴۰

پیامبر صلی الله علیه و آله سه روز چیزی نخورده است ۱۴۱

مهمانی جابر ۱۴۱

۱۰- مسجد قبا ۱۴۲

فضیلت مسجد قبا ۱۴۳

اعمال مسجد قبا ۱۴۳

۱۴۴	۱۱- چاه اریس
۱۴۴	۱۲- مسجد مباحله (اجابه، بنو معاویه)
۱۴۷	دعا در مسجد اجابه
۱۴۷	۱۳- مسجد ابوذر
۱۴۸	۱۴- مسجد غمامه (مصلی)
۱۴۹	۱۵- مسجد ابوبکر
۱۴۹	۱۶- مسجد علی علیه السلام
۱۵۰	۱۷- مسجد فضیخ یا ردالشمس
۱۵۱	۱۸- مشربه ام ابیاهیم
۱۵۱	۱۹- قبر مادر امام رضا علیه السلام
۱۵۲	۲۰- مسجد جمعه
۱۵۲	۲۱- مسجد شجره
۱۵۳	۲۲- آبار علی علیه السلام
۱۵۵	فصل نهم - برخی مسائل تاریخی
۱۵۵	۱- سقیفه بنی ساعده
۱۵۵	۲- محله بنی هاشم
۱۵۶	۳- شیعیان مدینه
۱۵۷	۴- فدک
۱۵۸	۵- یهودیان مدینه
۱۶۱	۶- جنگ بدر
۱۶۲	عوامل پیروزی
۱۶۳	۷- حوادث مهم دوران حیات پیامبر صلی الله علیه و آله در مدینه
۱۶۷	فصل دهم - نکات قابل توجه

بخش دوم: مکه معظمه

فصل اول - میقات و حدود حرم ۱۷۳

۱- میقات ۱۷۳

میقات چیست؟ ۱۷۵

۲- جحفه ۱۷۷

۳- محل غدیر خم ۱۷۸

۴- حدود حرم ۱۸۰

۵- قداست حرم ۱۸۰

فصل دوم - مکه و مسجدالحرام ۱۸۳

۱- مکه ۱۸۳

نامگذاری مکه ۱۸۳

۲- مسجدالحرام ۱۸۴

۳- توسعه مسجدالحرام ۱۸۴

۴- کعبه ۱۸۵

۵- خصوصیات کعبه ۱۸۶

۶- ارکان کعبه ۱۸۹

۷- فضیلت رکن یمانی ۱۸۹

۸- فضیلت حجرالاسود ۱۹۰

حمله قرامطه به مکه و سرقت حجرالاسود ۱۹۴

نصب حجرالاسود توسط امام زمان (عج) ۱۹۵

اسلام حجر ۱۹۶

۹- حجر اسماعیل ۱۹۷

علت نامگذاری به حجر اسماعیل ۱۹۷

زیارت حضرت اسماعیل و هاجر در حجر اسماعیل	۱۹۸
زیارتنامه حضرت اسماعیل و هاجر	۱۹۸
زیارت سایر انبیاء علیهم السلام در حجر اسماعیل	۲۰۰
ثواب نماز و دعا در حجر اسماعیل	۲۰۱
۱۰- ناودان طلا	۲۰۱
آب ناودان، شفا بخش بیماران	۲۰۲
۱۱- حطیم	۲۰۳
۱۲- مستجار	۲۰۴
۱۳- ملتزم	۲۰۵
۱۴- پرده کعبه	۲۰۶
ویژگی های پرده کعبه	۲۰۷
۱۵- طواف کعبه	۲۰۷
فلسفه هفت دور	۲۰۸
۱۶- نگاه به کعبه	۲۱۰
۱۷- مقام ابراهیم	۲۱۰
مکان مقام	۲۱۱
۱۸- چاه زمزم	۲۱۳
علت نامگذاری زمزم	۲۱۵
فضیلت آب زمزم	۲۱۵
۱۹- صفا و مروه	۲۱۶
فصل سوم - قبرستان لیوطالب	۲۱۹
۱- حضرت خدیجه کبری علیها السلام	۲۱۹
۲- عبدالمطلب	۲۲۰
۳- ابوطالب	۲۲۳
مقبره ابوطالب	۲۲۴

۲۲۵ ۴- عبد مناف پدر هاشم (جد اعلای پیامبر)

۲۲۵ ۵- افراد دیگر

۲۲۶ زیارت عبد مناف عليه السلام جد رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم

۲۲۶ زیارت عبدالمطلب جد پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم

۲۲۷ زیارت حضرت ابوطالب

۲۲۷ زیارت آمنه بنت وهب مادر گرامی حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم

۲۲۸ زیارت حضرت خدیجه کبری عليها السلام

۲۲۸ زیارت حضرت فاطمه فرزند رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم

۲۲۹ فصل چهارم - اماکن

۲۲۹ ۱- خانه خدیجه کبری عليها السلام

۲۳۰ ۲- خانه حضرت علی عليه السلام

۲۳۰ ۳- خانه ارقم یا دارالتبلیغ

۲۳۱ ۴- مولد النبی صلی الله علیه و آله و سلم

۲۳۱ ۵- شعب ابیطالب

۲۳۳ ۶- کوه ابوقیس

۲۳۳ ۷- غار ثور

۲۳۴ ۸- غار حراء

۲۳۶ ۹- شهدای فح

۲۳۷ ۱۰- صحرای عرفات

۲۳۸ حدود عرفات

۲۳۸ پیشینه عرفات

۲۳۸ نامگذاری عرفات

۲۳۹ وقوف در عرفات

۲۴۰ آثار و فضائل عرفات

۲۴۰ آمرزش گناهان

۲۴۱	رحمت بی پایان الهی
۲۴۱	دعا برای دیگران
۲۴۳	آمرزش دوستان و وابستگان زائر
۲۴۳	دعای رسول خدا ﷺ در عرفات
۲۴۴	امام حسین علیّه السلام در عرفات
۲۴۴	عنایت خداوند به زائران امام حسین علیّه السلام در روز عرفات
۲۴۵	امام حسین و عرفه
۲۴۶	جبل الرحمة
۲۴۷	زیارت امین الله
۲۴۸	زیارت وارث
۲۵۰	۱۱- مشعر الحرام
۲۵۰	حدود مشعر الحرام
۲۵۱	وقوف در مشعر الحرام
۲۵۲	فضیلت وقوف در مشعر
۲۵۲	وادی مُحَسَّر
۲۵۳	۱۲- سرزمین منا
۲۵۴	منا سرزمین اهل دل
۲۵۴	رمی جمرات
۲۵۵	فلسفه رمی جمرات
۲۵۷	قربانی
۲۵۸	قربانی ابراهیم خلیل علیّه السلام
۲۵۹	فلسفه قربانی
۲۶۰	پاداش قربانی
۲۶۰	قربانی پیامبر ﷺ
۲۶۰	دعای قربانی
۲۶۱	۱۳- پیمان عقبه

فصل پنجم - مساجد مکه ۲۶۳

۱- مسجد حین ۲۶۳

۲- مسجد شجره ۲۶۳

۳- مسجد الرایه ۲۶۴

۴- مسجد تنعیم ۲۶۴

۵- مسجد نمره در عرفات ۲۶۵

۶- مسجد مشعر ۲۶۵

۷- مسجد خیف در منا ۲۶۶

فصل ششم - واجبات حج و عمره ۲۶۹

۱- واجبات عمره تمتع ۲۶۹

۲- واجبات حج تمتع ۲۶۹

۳- واجبات عمره مفرده ۲۷۰

۴- نیت های اعمال عمره تمتع ۲۷۱

۵- نیت های اعمال حج تمتع ۲۷۱

۶- نیت های اعمال عمره مفرده ۲۷۲

منابع و مأخذ ۲۷۳

مقدمه

۱. هدف از تألیف این کتاب با وجود کتاب‌هایی مشابه، این بود: کتاب‌هایی که نگاشته شده علی‌رغم مفید بودن به دلیل گستردگی و یا اجمال و کاستی‌ها نتوانسته به تمام نیازهای روحانیون و زائران خانه خدا پاسخ دهد. با این احساس و با مشاوره دوستان و تجربیات سفرهای حج، تصمیم گرفتیم کتابی جامع و کاربردی با حفظ اختصار و استناد به منابع مورد اعتماد و با استفاده از آیات و روایات مربوط، در اختیار زائران بیت‌الله به ویژه روحانیون کاروان‌های حج قرار دهیم، و امیدواریم به نیازها و پرسش‌ها، پاسخی مناسب داده باشیم.

۲. آثار، مشاهد و مشاعر حج، نمادها و تابلوهایی هستند که عظمت، قداست و حوادث گذشته مکتب اسلام و رنج و زحمت حضرت ابراهیم خلیل، اسماعیل و هاجر و پیامبر بزرگ اسلام محمد مصطفی ﷺ و ایثار و فداکاری امیر مؤمنان علی ﷺ را نشان داده و آدمی را به تاریخ صدر اسلام و قبل از آن تا عصر شیخ الانبیاء حضرت ابراهیم پیوند می‌زند.

شاید مهم‌ترین دلیل بر عظمت و تأثیر بخشی و نقش‌آفرینی این آثار و مشاهد بر ذهن و روح هر بیننده‌ای این باشد که مخالفان و دشمنان اسلام در طول تاریخ، تلاشی فراوان در تخریب و از میان بردن این آثار و اماکن داشته‌اند و در مقابل، بنیان و دلسوزان اسلام ناب و احیاگران سنت ابراهیمی قرار دارند که در حفظ و نگهداری این مشاهد سعی و کوشش وافر نموده‌اند.

۳. کتاب مشاهد و مشاعر حج در مدینه منوره و مکه مکرمه، در دو بخش تنظیم شده است. بخش اول: مدینه منوره، بخش دوم: مکه مکرمه. این دو شهر به عنوان ام‌القرای جهان اسلام، گنجینه اسرار مکتب الهی زحمات پیامبران بزرگ را در سینه دارند.

۴. مباحث کتاب علاوه بر اماکن، مشاهد و مشاعر، نیز به جغرافیای مدینه، مکه و برخی مسائل تاریخی و موضوعات مورد نیاز پرداخته است، تا از این رهگذر توانسته باشد اطلاعات جامعی در این سفر پر از معنویت، در اختیار مهمانان خدا قرار دهد.

۵. مطالب کتاب حالت کاربردی دارد. یعنی عمدتاً به اماکنی پرداخته که فعلاً وجود دارند و نیز تلاش شده با ارائه نقشه و آدرس برخی اماکن، خواننده را به مقصد و مقصود راهنمایی کند.